

KVALITEEDIKONTROLI KORD

1. peatükk. Üldsätted

§ 1. Korra reguleerimisala

- (1) Kvaliteedikontrolli kord (edaspidi *Kord*) kohaldub Audiitorkogu liikmetele.
- (2) Kord reguleerib:
 - 1) korralist ja erakorralist kvaliteedikontrolli;
 - 2) audiitortegevuse seaduse (edaspidi *AudS*) § 136 lõikes 2 nimetatud isikute (edaspidi *järelevalvesubjekt*) hulgast valimi koostamist ja nende suhtes kvaliteedikontrolli läbiviimist;
 - 3) kvaliteedikontrolli järgsete meetmete koostamist ja rakendamise kontrollimist ning järelevalvesubjekti tegevuse hindamist vandeaudiitori kutseteenuse parandamiseks ja arendamiseks ning avalikkuse kaitseks;
 - 4) kvaliteedikontrolli tulemuste avaldamist.
- (3) Kvaliteedikontrolli korraldamise eest vastutab audiitortegevuse järelevalve nõukogu (edaspidi *järelevalvenõukogu*).
- (4) Erakorralise kvaliteedikontrolli tegemisel lähtutakse korrast ulatuses, milles see ei ole vastuolus erakorralise kvaliteedikontrolli eesmärkide ega muude oluliste asjaoludega. Järelevalvenõukogu võib erakorralist kvaliteedikontrolli puudutavad asjaolud lahendada konkreetse erakorralise kvaliteedikontrolli otsusega teisiti, kui need on kehtestatud käesoleva korraga.
- (5) Järelevalvenõukogu ja Avaliku Huvi Üksuste Arvestusalase Järelevalve Nõukogu (PCAOB), Euroopa audiitorite järelevalveasutuste komitee (CEAOB) või teiste pädevate asutustega korraldatavate ühisinspeksioonide raames kvaliteedikontrolli läbiviimisel juhindutakse pädevate asutuste eesmärkidest, pädevusest, rahvusvahelist tavast, samuti Euroopa Komisjoni soovistest ja juhistest.
- (6) Korras sätestatud töörühma töö kohta protokoll ja aruande (korra lisad 1 ja 2) koostamise ning esitamise kord kohaldub muuhulgas järelevalvenõukogu poolt läbiviidavates kaebuse menetluses ja uurimises ning distsiplinaarmenetluses, arvestades vastavates menetluskordades sätestatud erisustega. Samuti täidetakse asjakohastel juhtudel järelevalvenõukogu poolt läbiviidavates kaebuse menetluses ja uurimises ning distsiplinaarmenetluses käesoleva korra lisadena kinnitatud kohalduvad kontroll-lehed.

§ 2. Korra eesmärk

Korra eesmärgiks on ühetaoliselt reguleerida ja täpsustada järelevalvesubjekti suhtes läbiviidava kvaliteedikontrolli materiaalkui ka menetlusõiguslik pool, tagades seekaudu mõistliku kindluse sellest, et järelevalvesubjekt järgib seadust ning kohaseid standardeid ja osutatav audiitorteenus vastab nõutavale kvaliteedile ning et kvaliteedikontroll viiakse läbi objektiivselt ja läbipaistvalt ning vastavalt kehtestatud õiguslikule raamistikule.

§ 3. Kvaliteedikontrolli objekt

(1) Kvaliteedikontrolli objektiks on järelevalvesubjekti poolt kontrolliperioodil osutatud audiitorteenus, mis tegevusaruande ja läbipaistvusaruande koostamise, esitamise ja avaldamise korra kohaselt tuleb tegevusaruandes kajastada, ning järelevalvesubjekti kohustused seoses sisekontrolli- ja kvaliteedikontrollisüsteemiga koos relevantsete eetikanõuetega.

(2) Kvaliteedikontrolli käigus kontrollib järelevalvenõukogu järelevalvesubjekti kontrolliperioodil osutatud audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning järelevalvenõukogu poolt kinnitatud standarditele ja juhenditele ning järelevalvenõukogu antud soovitudele. Järelevalvenõukogu kontrollib kvaliteedikontrolli käigus muuhulgas audiitorteenuse osutamiseks kasutatud ressurside mahtu ja kvaliteeti, sisekontrolli kui süsteemi ning kvaliteedikontrollisüsteemi ülesehituse vastavust nõuetele ja selle toimivust ning teeb muid toiminguid ja protseduure, mis on vajalikud järelevalve eesmärkide saavutamiseks või ülesannete täitmiseks.

(3) Kvaliteedikontroll hõlmab muuhulgas:

1) järelevalvesubjekti sisekontrolli- ja kvaliteedikontrollisüsteemi ülevaatust, mille käigus kontrollitakse näiteks juhtkonna tegevust, eetikanõuete järgimist, sõltumatuse käsitlemist, muud äritegevust ja muu ärialase tegevuse suhet seoses audiitorteenusega, samuti kliendi aktsepteerimise protseduuride rakendamist, täiendusõppe korraldust, teiste audiitorite ja ekspertide töö kasutamist, tegevus- ja läbipaistvusaruannetes sisalduvat, kliendilepingu tasu käsitlemist ning kvaliteedijuhtimist;

2) kvaliteedikontrolli valimis olevate töövõtude üle vaatamist, et selgitada nende vastavus seadustes ja kutsetegevuse standardites kehtestatud.

§ 4. Kvaliteedikontrolli kontrolliperiood

(1) Käesoleva korra reguleerimisalasse kuuluvad kontrolliperioodid alates 01.07.2014.

(2) Kvaliteedikontrolli kontrolliperioodi maksimaalseks kestuseks on kuus aastat.

(3) Korralised kvaliteedikontrollid viiakse läbi kontrolliperioodi osas, mis on järelevalvenõukogu poolt kinnitatud viimasena.

(4) Kvaliteedikontrolli käigus võidakse hõlmata kõiki tegevusaruannete perioode, mis jäävad osaliselt või täielikult käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kontrolliperioodi sisse. Kontrolli põhitähelepanu pööratakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kontrolliperioodi viimasele 12 kuule või järelevalvenõukogu poolt eraldi määratud perioodile.

§ 5. Kvaliteedikontrolli alustamine

(1) Järelevalvenõukogu koostab ja kinnitab korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate järelevalvesubjektide nimekirja ning kinnitab kvaliteedikontrolli kontrolliperioodi ja kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi iga-aastaselt hiljemalt 25. augustiks, määrates vajadusel rõhuasetused kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodiks.

(2) Koos kvaliteedikontrolli kontrolliperioodi kinnitamisega määratavad kvaliteedikontrolli rõhuasetused võtavad arvesse turul väljakujunenud olukorda ja võimalikke kitsaskohti, samuti Euroopa Komisjoni soovitusi või juhiseid ning pädevate asutuste praktikat.

(3) Korraline kvaliteedikontroll loetakse alanuks kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate järelevalvesubjektide nimekirja kinnitamise ja kinnitatud nimekirja muudatuste osas muutmise kuupäevast.

2. peatükk. **Kvaliteedikontrolli subjektide hulgast valimi koostamine**

§ 6. Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi koostamine

(1) Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi koostab järelevalvenõukogu, kasutades selleks võimalusel audiitortevuse registrit (edaspidi *ATR*). Valim kinnitatakse järelevalvenõukogu otsusega, milles näidatakse muu hulgas ära kvaliteedikontrolli kontrolli- ja läbiviimise periood.

(2) Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi koostamisel rakendatakse juhusliku valiku printsiipi, samuti arvatakse korralise kvaliteedikontrolli valimisse isikud, kelle kvaliteedikontrolli nimisagedust on suurendatud AudS § 142 lõike 2 alusel ning riskipõhiselt isikud, kelle osutatud audiitorteenuse kvaliteeti on vaja järelevalvenõukogu hinnangul kontrollida.

(3) Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi koostamisel määratakse esmalt kindlaks valimi suurus, võttes arvesse kontrolliperioodi ja järelevalvesubjektide koguarvu. Valim moodustatakse järelevalvesubjektidest, kes on otsuse tegemise ajahetkel Audiitorkogu liikmed.

(4) Juhusliku valiku printsiibil põhinevat valimit on järelevalvenõukogul võimalik *ATR* vahendusel genereerida üks kord ühe korralise kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi kohta. Tehnilise tõrke korral on järelevalvenõukogul võimalik juhusliku valiku printsiibil põhinevat valimit genereerida esimese tehniliselt õigesti moodustunud valimini või moodustada valim *ATR*-i kasutamata. Edasisi valimi muudatusi sisse- või väljaarvamisenä peab järelevalvenõukogu oma otsuses põhistama.

(5) Järelevalvenõukogu otsustab üksnes erandkorras põhjendatud taotluse alusel ja/või mõjuva põhjuse olemasolul juba kinnitatud nimekirja muutmise 30 tööpäeva jooksul arvates vastava ettepaneku saamisest või mõjuvat põhjust sisaldava asjaolu teadasaamisest.

§ 7. Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi koostamise kriteeriumid

(1) Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi koostamisel lähtutakse põhimõttest, et kõiki järelevalvesubjekte kontrollitakse vastavalt AudS §-s 137 sätestatud asjakohase kontrolliperioodi osas vähemalt korra.

(2) Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi koostamisel lähtutakse põhimõttest, mille kohaselt kontrollitakse iga-aastaselt umbes:

- 1) 1/6 AudS § 137 lõikes 3 nimetatud kontrollile allutatud isikutest;
- 2) 1/2 AudS § 137 lõikes 4 nimetatud isikutest;
- 3) 1/3 AudS § 137 lõikes 5 nimetatud isikutest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud põhimõttest võib järelevalvenõukogu teha erandeid, eelkõige näiteks oludes kui tegevusloa andmisele järgneval aastal ei ole

järelevalvesubjekt audiitorteenust osutanud või järelevalvel ei ole võimalik vastavas mahus kontrolle konkreetsel aastal teha.

§ 8. Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi riskipõhise koostamise kriteeriumid

(1) Korralise kvaliteedikontrolli järelevalvesubjektide valimi riskipõhisel koostamisel lähtutakse varasematest andmetest konkreetse järelevalvesubjekti kohta.

(2) Korralise kvaliteedikontrolli valimisse lisatakse kõik need järelevalvesubjektid, kelle osas on:

- 1) suurendatud kvaliteedikontrolli nimisagedust AudS § 142 lõike 2 alusel;
- 2) kvaliteedikontroll jäänud läbimata (v.a kui kvaliteedikontroll on jäänud läbimata töövõtude puudumise tõttu);
- 3) järelevalvenõukogul on tekkinud põhjendatud kahtlus, et järelevalvesubjekti audiitorteenuse kvaliteet ei pruugi vastata nõuetele.

(3) Korralise kvaliteedikontrolli valimisse lülitatakse suurema tõenäosusega järelevalvesubjektid, kelle puhul:

- 1) tegevusaruandes esitatud andmete õigsuses on põhjust kahelda;
- 2) klientidelt või kolmandatelt isikutelt on saabunud põhjendatud andmeid ja teavet, et osutatud audiitorteenuses esineb puudusi (rikkumisi);
- 3) on varem järelevalve käigus tuvastatud audiitorteenuse osutamisel rikkumisi;
- 4) audiitorteenuse osutamiseks kasutatud ressurside kogus ja kvaliteet, mis on esitatud tegevusaruandes, võib klientide arvu ja spetsiifikat arvestades olla ebaadekvaatne, arvestades tavapäraselt sarnaste klientide nõuetekohaseks teenindamiseks vajalikke ressursse;
- 5) esineb muu põhjus, mis on järelevalvenõukogu poolt põhjendatud.

3. peatükk. Kvaliteedikontrolli töörühm

§ 9. Kvaliteedikontrolli töörühma moodustamine

(1) Kvaliteedikontrolli viib läbi AudS §-des 138 ja 139 sätestatud alustel moodustatud kvaliteedikontrolli töörühm (edaspidi *töörühm*), kes mh dokumenteerib kontrolli käigus saadud tulemused vastavalt AudS §-s 140 ja korra §-s 21 sätestatule.

(2) Töörühma liikmed on üldjuhul järelevalvenõukogu töötajad või liikmed. Järelevalvenõukogul on õigus määrata töörühma liikmeks asjatundja, kes ei ole järelevalvenõukogu töötaja või liige, seda vajadusel ka poolelioleva kvaliteedikontrolli raames. Asjatundjal peavad olema kvaliteedikontrolli läbiviimiseks küllaldased teadmised rahanduse, õiguse ja arvestuse valdkonnas ning ta peab vastama AudS § 139 nõuetele.

(3) Audiitorkogu juhatusel ja liikmetel on õigus esitada järelevalvenõukogule ettepanek algava majandusaasta korralise kvaliteedikontrolli töörühma töös osalevate asjatundjate määramiseks. Vastav ettepanek tuleb teha iga jooksva majandusaasta kohta hiljemalt 10. augustiks. Sõltumatu ja objektiivsuse kvaliteedikontrolli läbiviimise eesmärgil otsustab asjatundjate jaotumise järelevalvesubjektide vahel järelevalvenõukogu. Järelevalvenõukogu ei ole kvaliteedikontrolli töörühmade moodustamisel seotud Audiitorkogu juhatuse või liikme ettepanekuga.

(4) Järelevalvenõukogu määrab iga kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi jaoks töörühma asendusliikmed.

(5) Järelevalvenõukogu määrab kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate järelevalvesubjektide kvaliteedikontrolli läbiviimiseks töörühma liikmed iga-aastaselt hiljemalt 25. augustiks. Järelevalvenõukogu saadab järelevalvesubjektile vastavasisulise teate koos käesoleva korra § 14 lõikes 2 sätestatud kvaliteedikontrolli alustamise teatega. Teade peab sisaldama viidet järelevalvesubjekti õigusele esitada järelevalvenõukogule teda kontrollima määratud töörühma liikme kohta mõjuvat põhjust sisaldav taandusavaldus, eelkõige olukorras, kus esineb huvide konflikt järelevalvesubjekti ja töörühma liikme vahel. Taandusavalduse saab esitada ühe nädala jooksul vastava teate kättetoimetamisest. Asendusliikme määramisel saab taandusavalduse esitada ühe nädala jooksul asendusliikme määramise kohta teate kättetoimetamisest. Järelevalvenõukogu menetleb taandusavaldust ja otsustab põhjendatud juhtudel töörühma liikme taandamise ja/või asendamise.

(6) Töörühma juhiks on üldjuhul järelevalvenõukogu kvaliteedikontrolli spetsialist. Põhjendatud juhtudel võib järelevalvenõukogu nimetada töörühma juhiks järelevalvenõukogu liikme või muu töötaja või töörühma liikme.

(7) Kui töörühma liige ei kuulu järelevalvenõukokku ega ole järelevalvenõukogu töötaja, sõlmib järelevalvenõukogu esimees temaga vastavalt AudS § 129 lõikele 2 lepingu, milles reguleeritakse mh töö- ja konfidentsiaalsuskohustused ning sätestatakse sõltumatuse kohustus, mille kohaselt töörühma liige või asendusliige on kohustatud end taandama kõigil juhtudel kui tema ja järelevalvesubjekti ning järelevalvesubjektiga seotud isikute, samuti kvaliteedikontrolli objekti (järelevalvesubjekti klient) vahelises suhtes esineb huvide konflikt või muu talle teadaolev sõltumatust riivav asjaolu, mis takistaks teda ja/või oleks käsitletav takistavana menetluses kaalutletud õigete, õiglaste, asjatundlike ja erapooletute järelduste tegemisel. Leping peab sisaldama AudS § 139 lõikes 2 sätestatud töörühma liikme deklaratsiooni, et tema ja järelevalvesubjekti, kvaliteedikontrolli objekti või sellega seotud isikute vahel ei ole huvide konflikti.

(8) Töörühma liige on kohustatud järelevalvenõukogule esimesel võimalusel, kuid igal juhul enne kvaliteedikontrolli sisuliste menelustoimingute (kontrolli) alustamist teatama asjaoludest, mis takistavad teda töörühma töös osalemast. Töörühma liige on kohustatud end taandama kui tema ja järelevalvesubjekti, kvaliteedikontrolli objekti või sellega seotud isikute vahel esineb huvide konflikti olukord. Sellisel juhul määrab järelevalvenõukogu uue töörühma liikme, sh asendusliikme või vajadusel asjatundja.

§ 10. Kvaliteedikontrolli töörühma pädevus

Kvaliteedikontrolli töörühma liikmetel on järelevalvenõukogu poolt antud ja seadusest ning käesolevast korrast tulenevad volitused viia läbi kvaliteedikontroll. Kvaliteedikontrolli töörühma peamiseks eesmärgiks on kontrollida järelevalvesubjekti senist tegevust audiitorteenuse osutamisel ning anda sellest objektiivne ülevaade järelevalvenõukogule. Töörühma liikmed alluvad järelevalvenõukogu korraldustele.

§ 11. Kvaliteedikontrolli töörühma töö

(1) Kvaliteedikontrolli töörühma töö hõlmab korra §-s 3 sätestatud ulatuses kvaliteedikontrolli läbiviimist vastavalt korra § 5 lõikes 1 sätestatud järelevalvenõukogu poolt määratud kvaliteedikontrolli rõhuasetustele.

(2) Kvaliteedikontrolli läbiviimisel võtab töörühm arvesse kontrollitava töövõtu kliendi tegevuse ulatuse ja keerukusega seotud järelevalvesubjekti kohustusi.

(3) Töörühma juht juhhib töörühma tööd, korraldab kvaliteedikontrolli läbiviimise, mh töörühma sisese tööjaotuse ja vastutab kvaliteedikontrolli tähtaegse läbiviimise, sh kvaliteedikontrolli dokumentatsiooni tähtaegse koostamise ning menetlustoimiku terviklikkuse eest. Muuhulgas määrab töörühma juht järelevalvesubjektile kvaliteedikontrolli toimumise aja ning tähtaja ja dokumendid, mis tuleb esitada töörühmale.

(4) Menetlusega seotud tähtaegu võib töörühma juhi või järelevalvenõukogu algatusel mõjuval põhjusel pikendada. Menetlustähtaja pikendamisest teavitatakse järelevalvesubjekti viivitamata.

(5) Töörühma juht võib järelevalvesubjekti taotlusel põhjendatud juhtudel enda määratud tähtaegu pikendada, kuid mitte üle kahe nädala. Pikema tähtaja määramise põhjendatuse otsustab järelevalvenõukogu. Tähtaega rikkuvaid dokumente arvesse ei võeta ja tähtaja möödumisega loetakse kõik asjakohased dokumendid esitatuks.

(6) Kokkulepitud või töörühma juhi poolt määratud kuupäeval kvaliteedikontrolli edasilükkamine järelevalvesubjekti ettepanekul tingituna mõjuvast põhjusest eeldab põhjuse mõjuvust kinnitava tõendi või isiku põhistatud avalduse olemasolu. Mõjuvaks põhjuseks ei loeta kutseteenuse osutamise vajadust menetluse läbiviimise perioodil. Töörühma juht otsustab kaalutusõiguse alusel, kas põhjust saab olemasolevale dokumentatsioonile tuginedes lugeda mõjuvaks. Kvaliteedikontrolli edasilükkamise korral on järelevalvesubjekt kohustatud kvaliteedikontrolli töörühma juhiga kontakteeruma ning uue kvaliteedikontrolli toimumise kuupäeva(de)s ja kohas kokku leppima viivitamatult alates mõjuva põhjuse äralangemisest arvates. Kui kokkuleppeni ei jõuta või kui järelevalvesubjekt töörühma juhiga mõistliku aja või temale määratud tähtaja jooksul ei kontakteeru, määrab töörühma juht uue kvaliteedikontrolli toimumise aja ja koha, saates järelevalvesubjektile nimetatud toimingu kohta vastava teate.

(7) Põhjendatud juhtudel, eelkõige hiljem selgunud oluliste asjaolude väljaselgitamiseks, võib järelevalvenõukogu või töörühma juhi otsusel, peale kvaliteedikontrolli sisuliste menetlustoimingute (kontrolli) toimumist, leppida kokku täiendava kontrolli aja. Juhul kui 10 kalendripäeva jooksul kokkuleppeni ei jõuta, määrab kvaliteedikontrolli töörühma juht täiendava kontrolli toimumise aja ja koha.

(8) Järelevalvesubjekti poolt mõjuva põhjuseta kvaliteedikontrolli toimumise kuupäeva(de)s ja kohas kokku leppimata jätmist, kvaliteedikontrollis määratud kuupäevadel mitteosalemist või muud menetluse põhjendamatut viivitamist, sh dokumentide mittetähtaegset esitamist, käsitletakse kvaliteedikontrolli takistamisena. Kvaliteedikontrolli läbiviimise takistamise korral on töörühmal õigus teha järelevalvenõukogule ettepanek lõpetada kvaliteedikontroll otsusega, mille kohaselt jääb kvaliteedikontroll läbimata. Kvaliteedikontrolli läbiviimise takistamine on aluseks järelevalvesubjekti tegevusloa kehtetuks tunnistamisele.

§ 12. Kvaliteedikontrolli töörühma tasustamine

(1) Töörühma liikme, sh asjatundja ja asendusliikme tasustamise ning nendega seotud kulude hüvitamise otsustab järelevalvenõukogu. Tavapärasel korral läbiviidavasse kvaliteedikontrolli kaasatud järelevalvenõukogu töötajad ei ole õigustatud saama täiendavat tasu töörühmas tegutsemise eest, küll aga kompenseeritakse vajalikud majutus- ja reisikulud.

(2) Kvaliteedikontrolli eest ei tohi saada tasu ega muid hüvesid teistest allikatest kui järelevalvenõukogu eelarvest.

(3) Järelevalvenõukogu võib otsusega kehtestada töötasu määrad, tasustamisele kuuluvate tundide arvu ning transpordikulu määrad ja korra.

4. peatükk. Kvaliteedikontrolli läbiviimine

§ 13. Kvaliteedikontrolli läbiviimise periood

(1) Kvaliteedikontrolli läbiviimise periood on kuni 12 kuud ja see algab järelevalvesubjektide hulgast valimi kinnitamise otsuse kehtima hakkamise kuupäevast.

(2) Kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi võib järelevalvenõukogu otsusega põhjendatud juhtudel muuta või pikendada kuni 36 kuuni. Kvaliteedikontrolli läbiviimise perioodi pikendatakse töörühma juhi põhjendatud taotluse alusel.

§ 14. Klientide nimekirja ja kontroll-lehe esitamine

(1) Järelevalvenõukogu kinnitatud korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvad järelevalvesubjektid on kohustatud esitama ATR-i kaudu järelevalvenõukogule hiljemalt 15. septembriks:

- 1) kinnitatud kontrolliperioodi järelevalvesubjekti klientide nimekirja järelevalvenõukogu märgitud tegevusaruannete perioodide lõikes;
- 2) järelevalvesubjekti kohta täidetud kontroll-lehe vastavalt järelevalvenõukogu poolt märgitud kvaliteedikontrolli lisale.

(2) Käesoleva paragrahvi punktis 1 sätestatud tegevusaruannete perioodid ja kohalduva lisa märgib järelevalvenõukogu kvaliteedikontrolli alustamise teates, mis edastatakse järelevalvesubjektile hiljemalt 31. augustiks.

(3) Järelevalvesubjektid, kelle osas on alustatud erakorralist kvaliteedikontrolli vastavalt käesoleva korra §-le 32, on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid esitama järelevalvenõukogule vastava taotluse alusel hiljemalt 15 kalendripäeva jooksul, erakorralise kvaliteedikontrolli alustamise teate kättetoimetamisest arvates.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja 3 nimetatud järelevalvesubjektid peavad käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendid esitama järelevalvenõukogule digitaalselt allkirjastatuna.

§ 15. Kvaliteedikontrolli läbiviimise aeg ja koht

(1) Üldjuhul viiakse kvaliteedikontrolli sisulised menelustoiimingud (kontroll) läbi ajavahemikul septembrist kuni maini. Kvaliteedikontrolli töörühma juhid kooskõlastavad omavahel kontrollide toimumise ajad, määrates kontrollide toimumise aja ja koha mõistlikult, arvestades kontrollile kuluvat aega proportsionaalselt järelevalvesubjekti suuruse ning kontrollitava töö mahuga.

(2) Kvaliteedikontroll viiakse läbi vastavalt töörühma juhi otsustusele kas järelevalvenõukogu tööruumides või järelevalvesubjekti asu- või tegevuskohas, vastavaid variante kombineerutult kasutades või töörühma juhi poolt heaks kiidetud muudes ruumides või elektrooniliselt.

(3) Kvaliteedikontrolli toimumise kuupäeva(de)s ja kohas lepivad kokku järelevalvesubjekt ja kvaliteedikontrolli töörühma juht hiljemalt 15. septembriks. Kui 16. septembriks vastava kokkuleppeni jõutud ei ole, määrab kvaliteedikontrolli töörühma juht

hiljemalt 30. septembriks kvaliteedikontrolli aja ja koha, saates järelevalvesubjektile nimetatud toimingu kohta vastava teate.

§ 16. Valimi koostamine järelevalvesubjekti esindajatest

(1) Kvaliteedikontrolliks valitakse välja piisavalt suur ja esinduslik hulk järelevalvesubjekti kontrolliperioodil seaduse alusel esindanud vandeaudiitoreid, mis võimaldab põhjendatud kindlusega kontrollida kvaliteedikontrolli objekti, sh audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele. Lõpliku kontrollitavate järelevalvesubjekti esindajate valimi ja tövõtude jagunemise järelevalvesubjekti esindajate vahel määrab töörühma juht või põhjendatud juhtudel järelevalvenõukogu.

(2) Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes nimetatud järelevalvesubjekti esindajate valimi kindlaksmääramisel lähtutakse muuhulgas käesoleva korra § 14 lõikes 1 sätestatud dokumentidest, samuti arvestatakse järgnevate printsiipidega:

1) kui kontrolliprotseduuride tulemusel leitakse, et järelevalvesubjekt vastab olulises osas vandeaudiitori kutsetegevuse standardite nõuetele, kuulub kontrollitavasse valimisse üldjuhul vähemalt 25% järelevalvesubjekti esindavatest vandeaudiitoritest, kuid mitte vähem kui üks vandeaudiitor;

2) kui kontrolliprotseduuride tulemusel leitakse järelevalvesubjekti vandeaudiitori kutsetegevuse standardite nõuetele vastavuses olulisi rikkumisi, kuulub kontrollitavasse valimisse üldjuhul vähemalt 50% järelevalvesubjekti esindavatest vandeaudiitoritest, kuid mitte vähem kui üks vandeaudiitor.

3) eelnimetatud punktides sätestatud printsiipidest võib teha töörühma juhi või järelevalvenõukogu otsusel erandeid, lähtudes mõistlikkuse põhimõttest ning võttes arvesse kvaliteedikontrolli eesmärki.

§ 17. Audiitorteenuste valimi koostamine

(1) Kvaliteedikontrolliks valitakse välja piisavalt suur ja esinduslik hulk järelevalvesubjekti poolt kontrolliperioodil osutatud audiitorteenuseid, mis võimaldab põhjendatud kindlusega kontrollida audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele. Lõpliku kontrollitavate audiitorteenuste valimi määrab töörühma juht või põhjendatud juhtudel järelevalvenõukogu.

(2) Audiitorteenuste valimi koostamisel tuleb arvestada, et see võtaks arvesse võimalikult palju erinevaid kriteeriume, muuhulgas:

1) kliendilepingu sõlmimise aega;

2) klienditüübi tunnust (nt avaliku huvi üksus);

3) kliendi tegevuse mahtu (nt käive, vara, töötajate arv);

4) kliendi tegevusvaldkonna keerukust või riskide hulka;

5) kliendi olulisust audiitorettevõtja aspektis;

6) kliendilepingu kestust;

7) väljastatud aruannete hulka;

8) partnerite ja vandeaudiitorite, samuti vandeaudiitori aruannet kaasallkirjastavate juhtivaudiitorite arvu;

9) audiitorteenuse keerukust (nt IFRS-aruandlus);

10) audiitorkontrolliga hõlmatud üksuse seoseid konsolideerimisgrupiga ja selle mõju (nt välisriigis reguleeritud turul kaubeldavate aktsiatega) emattevõttele;

11) kutsetegevuses osutatud erinevat tüüpi teenuseid (nt audit, ülevaatus, seonduva audiitorteenuse tövõtud, muu kindlustandev teenus jne).

(3) Järelevalvesubjekti puhul, kellele laieneb AudS § 137 lõige 3 või 5, on minimaalseks valimiks kindlustandvate audiitorteenuste puhul üldjuhul 3 kliendilepingut iga käesoleva korra § 16 alusel kindlaks määratud järelevalvesubjekti esindaja kohta.

(4) Järelevalvesubjekti puhul, kes on sõlminud kliendilepingu avaliku huvi üksusega, kuulub valimisse vähemalt üks kindlustandev teenus, mida osutatakse avaliku huvi üksusele.

(5) Järelevalvesubjekti puhul, kellele laieneb AudS § 137 lõige 4, on minimaalseks valimiks kindlustandvate audiitorteenuste puhul üldjuhul 2 kliendilepingut iga käesoleva korra § 16 alusel kindlaks määratud järelevalvesubjekti esindaja kohta.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud audiitorteenuste valimi suuruse määramisel võib teha töörühma juhi või järelevalvenõukogu otsusel erandeid, lähtudes mõistlikkuse põhimõttest ning võttes arvesse kvaliteedikontrolli eesmärki.

§ 18. Järelevalvesubjekti kohustused kvaliteedikontrollis

(1) Järelevalvesubjekt on kohustatud tegema kõik võimaliku, et kvaliteedikontrolli oleks võimalik läbi viia õigeaegselt ja sujuvalt, sh tagades töörühma liikmele ligipääsu oma asu- või tegevuskohale ning vandeaudiitori kutsetegevuse infole ning dokumentidele.

(2) Järelevalvesubjekt peab kvaliteedikontrolli läbiviimise alguses tegema töörühma juhi poolt nimetatud kuupäevaks töörühmale elektrooniliselt kättesaadavaks kõik kvaliteedikontrolliks vajalikud ja töörühma liikmete poolt küsitud dokumendid, sh järelevalvesubjekti poliitika ja protseduurid ning valimisse arvatud töövõttude, vastavalt kehtivale regulatsioonile arhiveeritud, dokumentatsiooni (edaspidi nimetatud *töövõtukaust*). Järelevalvesubjekt peab töörühma liikmete taotlusel tegema ja töörühmale edastama omal kulul koopiaid, ära kirju, tõlkeid ja väljavõtteid (sh võimaldama töörühmal dokumentide kopeerimist) töörühma liikmete poolt vajalikuks peetavatest dokumentidest ja antud tähtajaks.

(3) Järelevalvesubjekt edastab temalt kvaliteedikontrolli käigus nõutud dokumentatsiooni ja kvaliteedikontrolliga seotud informatsiooni töörühma poolt määratud konfidentsiaalsete infoedastuskanalite kaudu või töörühma juhi või liikmete ametlikule e-posti aadressile.

(4) Järelevalvesubjekt on kohustatud töörühma juhi nõudel võimaldama töörühmale kvaliteedikontrolli alustamisest kuni kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse teatavaks tegemise või kättetoimetamiseni ligipääsu oma elektroonilistele dokumentidele (sh võimaldama töörühmal dokumentide kopeerimist) ning andma selgitusi elektroonilise dokumendihaldussüsteemi salvestatud dokumentide kontrollimise hõlbustamiseks.

(5) Järelevalvesubjekt on kohustatud esitama kirjaliku volituse enda esindajate kohta, kes ei tegutse seaduse alusel, kuid kelle ta on kaasanud kvaliteedikontrolli. Kirjalik volitus tuleb esitada kvaliteedikontrolli töörühmale audiitorettevõtja või teda seaduse alusel esindava isiku poolt allkirjastatuna enne esindaja osalemist kvaliteedikontrollis.

§ 19. Töövõtukaust

(1) Töövõtukaust on käesoleva korra tähenduses vandeaudiitori kutsetegevuse standardite ja muu kohalduva regulatsiooni nõudeid järgides koostatud ja arhiveeritud töövõtu terviklik töövõtudokumentatsioon. Järelevalvesubjektil on kohustus tähtaegselt töörühmale esitada või teha kättesaadavaks töövõttude valimisse arvatud töövõttude terviklikud elektroonilised töövõtukaustad. Hilisemalt esitatud dokumendid ei oma üldjuhul järelevalvemenetluses

võrdväärse tõendi kaalu. Töörühma liikmel ning järelevalvenõukogul on õigus jätta hilisemalt esitatud (st arhiveeritud töövõtu kausta mittekuuluvad) dokumendid kvaliteedikontrollis arvesse võtmata, seda eelkõige juhtudel kui ei ole usaldusväärset tõestatud, et dokument on koostatud või kogutud õigeaegselt.

(2) Järelevalvenõukogu loeb usaldusväärse tõendi kaalu omavaks töövõtukaustas olevat töövõtudokumentatsiooni, kui see on arhiveeritud vastavalt kehtivale regulatsioonile, olenemata vormist viisil, mis ei võimalda selle muutmist ilma vastavate märgeteta, nt digitaalselt allkirjastatud failina, milles allkiri tõendab arhiveerimise kuupäeva, elektroonilises süsteemis (nt auditi tarkvaras) loodud konkreetse kuupäevaga arhiveeritud töövõtukausta, milles salvestuvad peale arhiveerimiskuupäeva tehtavad töövõtudokumentatsiooni muudatused või paberkaustas olevat dokumentatsiooni, mis on arhiveeritud terviklikult ja usaldusväärset.

(3) Kui järelevalvesubjekt kogub ja koostab dokumentatsiooni paberil, esitab ta paberil arhiveeritud dokumentatsiooni töörühmale digiteerituna digitaalselt allkirjastatud kaustas. Töörühmal on õigus kontrollida muuhulgas paberil arhiveeritud töövõtudokumentatsiooni vastavust kehtivate regulatsioonide nõuetele, edastades menetlusalusele isikule vastava teate ja paberdokumentatsiooni esitamise aja ning koha. Töörühm tagastab paberil arhiveeritud töövõtukausta hiljemalt kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse jõustumise kuupäevaks. Elektroonilist dokumentatsiooni ei tagastata.

(4) Kui järelevalvesubjekt arhiveerib töövõtu kausta elektrooniliselt, kohustub ta esitama töörühmale töövõtukausta elektrooniliselt kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil.

(5) Kui järelevalvesubjekt arhiveerib töövõtukausta auditi tarkvaras, milles eraldiseisva digitaalselt allkirjastatud töövõtukausta kontrolliks esitamine on tehniliselt liialt keerukas, peab järelevalvesubjekt tegema töövõtukausta töörühmale ammendavalt kättesaadavaks viisil, mis võimaldab kontrollida konkreetset töövõttu. Lisaks peab järelevalvesubjekt esitama sellisel juhul kvaliteedikontrolli alguses töörühmale ammendava ja digitaalselt allkirjastatud vormis loendi (peab nähtuma nii dokumendi pealkiri kui kuupäev) kontrollitavas töövõtukaustas olevatest kõikidest dokumentidest ja töövõtukausta arhiveerimiskuupäeva tõendava dokumendi. Loend peab võimaldama veenduda, et dokumentide muutmist ilma vastavate märgeteta, samuti dokumentide lisamist või kustutamist pärast arhiveerimise kuupäeva ei ole teostatud.

(6) Kui töövõtukaustas sisalduv dokumentatsioon on võõrkeeles, on vastavat töövõttu kontrollival töörühma liikmel õigus nõuda järelevalvesubjektilt selle dokumendi tõlget eesti keelde.

§ 20. Väline ekspert

(1) Järelevalvenõukogu võib vastavalt kaalutud vajadusele kvaliteedikontrolli kaasata välise eksperdi. Väline ekspert ei ole töörühma liige. Järelevalve konfidentsiaalsuse, objektiivsuse ja sõltumatuse tagamise eesmärgil puudub järelevalvesubjektil või teistel isikutel õigus nõuda välise eksperdi kaasamist kvaliteedikontrolli.

(2) Väline ekspert on isik, kellel on arvamuse andmiseks vajalikud teadmised ja kogemused. Välise eksperdi kaasamise eesmärgiks on saada ekspertarvamus konkreetset kitsamas valdkonnas, nt audiitortegevuse, finants- või õigusvaldkonnas tähtsate ja eriteadmisi nõudvate asjaolude selgitamiseks, toetamaks töörühma liikmeid kvaliteedikontrolli läbiviimisel ja järelevalvenõukogu otsuse tegemisel.

(3) Välisele eksperdile avaldatakse üldjuhul vaid ekspertarvamust vajava küsimuse sisu, mitte andmeid järelevalvesubjekti ja kvaliteedikontrolli objekti kohta. Väline ekspert on

kohustatud hoidma temale teatavaks saanud ulatuses järelevalvesaladust. Järelevalvenõukogu esimees sõlmib välise eksperdiga vastavalt AudS § 129 lõikele 2 lepingu, milles reguleeritakse mh töö- ja konfidentsiaalsuskohustused.

(4) Töörühma juht või järelevalvenõukogu edastab välisele eksperdile ekspertarvamust vajava küsimuse ja töö ulatuse ning määrab ekspertarvamuse üleandmise tähtaja. Määratud tähtaega ning töö ulatust võib vastavalt asjaoludele muuta.

(5) Väline ekspert koostab oma töö tulemuste kohta järelevalvenõukogule ekspertarvamuse, milles toob selgelt ning asjassepuutuva detailsusega välja oma peamised seisukohad koos põhjendustega. Järelevalvenõukogu ei ole seotud välise eksperdi seisukohtadega.

§ 21. Kvaliteedikontrolli dokumenteerimine

(1) Kvaliteedikontrolli menetlustoimingud protokollitakse vastavalt käesoleva korra lisale 1 ja allkirjastatakse vastavalt AudS § 140 lõikes 1 sätestatule töörühma liikmete ja järelevalvesubjekti esindaja(te) poolt menetlustoimingu lõppedes. Järelevalvesubjekti soovil esitatud eriarvamus fikseeritakse ja lisatakse protokollis kui täiendav selgitus. Juhul kui järelevalvesubjekt määratud tähtjaks ei ole protokollis allkirjastanud, loetakse, et ta on protokollis märgituga nõustunud.

(2) Protokollis lahutamatuks osaks on kontroll-lehed, mis on kinnitatud kvaliteedikontrolli korra lisadena, sh varasemalt kinnitatud kontroll-lehed on kehtivad nende kehtetuks tunnistamiseni. Kontroll-lehtedele märgitakse töörühma liikmete ja järelevalvesubjekti poolt asjas tähtsust omavad ja tõendatud tähelepanekud, seisukohad ja vastuväited, sh viited asjakohasele dokumentatsioonile.

(3) Kvaliteedikontrolli käigus täidetud kontroll-lehed edastatakse järelevalvesubjektile arvamuse ja vastuväidete esitamiseks 7 tööpäeva jooksul, peale kvaliteedikontrolli sisuliste menetlustoimingute lõppemist. Mitmetimõistetavuse vältimiseks tutvustatakse ja arutatakse üldjuhul peale töörühma poolt kontroll-lehtede täitmist ja järelevalvesubjektile edastamist kvaliteedikontrollis tuvastatud olulisemad asjaolud järelevalvesubjektiga läbi. Vestlused salvestatakse ning salvestis lisatakse menetlustoimikusse. Salvestamise alustamisest teavitatakse menetlusosalust isikut enne salvestamise alustamist. Eelnimetatud vestlust ei viida läbi kui see pole asjaolusid arvestades mõistlik või kui järelevalvesubjekt vestluse toimumisest keeldub või kokkulepitud ajal vestluses ei osale. Vestlus võib toimuda ka elektrooniliste kanalite vahendusel või telefoni teel.

(4) Järelevalvesubjekt lisab kontroll-lehtedele töörühma tähelepanekute kohta omapoolsed seisukohad ja arvamuse koos põhjenduste ja viidetega seisukohti tõendavale dokumentatsioonile. Järelevalvesubjekt tagastab allkirjastatud kontroll-lehed töörühma juhi e-posti aadressile või töörühma juhi poolt määratud ametlikule e-posti aadressile, hiljemalt 10 tööpäeva jooksul, töörühma juhi poolt järelevalvesubjektile kontroll-lehtede kättetoimetamisest arvates. Juhul kui järelevalvesubjekt ei ole kontroll-lehti tähtaegselt tagastanud ja/või allkirjastanud ega taotlenud tähtaja pikendamist seoses põhjendatud takistusega, loetakse, et järelevalvesubjekt on nõustunud töörühma liikmete seisukohtadega ning ei soovi vastuväiteid ja selgitusi edastada, mistõttu menetlust jätkatakse olemasoleva dokumentatsiooni põhjal. Järelevalvenõukogu loeb, et järelevalvesubjekt on nõustunud tähelepanekutega ka juhul, kui järelevalvesubjekti poolt allkirjastatud kontroll-lehel on töörühma tähelepanekutele järelevalvesubjekti arvamus ja vastuväited lisamata. Töörühm allkirjastab kontroll-lehed enne töörühma aruande edastamist järelevalvenõukogule.

(5) Töörühma aruanne tuleb esitada järelevalvenõukogule hiljemalt 30 tööpäeva jooksul, allkirjastatud kontroll-lehtede kättesaamisest arvates, või alates päevast, kui

järelevalvesubjekt loetakse kontroll-lehtedega nõustunuks. Põhjendatud juhtudel võib järelevalvenõukogu pikendada aruande esitamise tähtaega. Töörühma aruande vorm on toodud käesoleva korra lisas 2. Töörühma aruandes esitatakse asjas tähtsust omavad, tõendatud ja järelevalvesubjektile kvaliteedile hinnangu andmise seisukohalt olulised tähelepanekud. Enne järelevalvenõukogule aruande esitamist arutavad töörühma liikmed omavahel läbi enda kontrollitud töövõttudes tuvastatud keerukamad tähelepanekud. Vajadusel teeb töörühm aruandes järelevalvenõukogule ettepaneku kaasata asja lahendamisse väline ekspert. Töörühma aruanne võib sisaldada töörühma liikmete eriarvamusi. Töörühma aruandele lisatakse töörühma protokoll, allkirjastatud kontroll-lehed ning kogu oluline tõendusmaterjal. Töörühm hindab kõiki menetluses kogutud tõendeid nende kogumis ja vastastikusel seoses ning teeb oma siseveendumuse kohaselt kõiki olulisi asjaolusid arvestades töörühma aruandes järelevalvenõukogule ettepaneku kvaliteedikontrolli tulemuse kohta. Töörühma aruanne allkirjastatakse kõigi töörühma liikmete poolt enne aruande edastamist järelevalvenõukogule.

(6) Töörühma liige selgitab vajadusel järelevalvenõukogule menetluse asjaolusid ning viib järelevalvenõukogu suunamisel läbi lisatoiminguid kõigi menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks. Töörühma lisatoimingud protokollitakse vastavalt AudS § 140 lõikele 1.

(7) Töörühma koostatud dokumentatsioon peab olema selge ja üheselt mõistetav. Dokumentatsiooni lisatakse vaid need tähelepanekud ja tuvastatud rikkumised (puudused), mis on tõendatud ja omavad asjas tähtsust.

(8) Kvaliteedikontrolliga seonduv asjas tähtsust omav dokumentatsioon koondatakse ja säilitatakse elektrooniliselt kvaliteedikontrolli menetlustoimikus. Kõik menetlusedokumentid, sh otsused, loetakse järelevalvesubjektile kättetoimetatuks nende edastamisega ATR-i järelevalvesubjekti registriossa või ATR-is märgitud järelevalvesubjekti kohustuslikule e-posti aadressile. Järelevalvesubjekt peab tagama kohustusliku e-posti aadressi toimimise ning selle puudumisel loeb järelevalvenõukogu menetlusedokumentid kättetoimetatuks nende edastamisega järelevalvenõukogu poolt tuvastatud järelevalvesubjekti e-posti aadressile.

5. peatükk. Kvaliteedikontrolli tulemused

§ 22. Kvaliteedikontrolli lõpetamine

(1) Kvaliteedikontroll lõpetatakse järelevalvenõukogu otsusega.

(2) Kvaliteedikontroll loetakse järelevalvenõukogu otsusega läbituks või see jääb läbimata. Kvaliteedikontroll jääb läbimata, kui kvaliteedikontrolli töörühmal oli temast mitteolevatel põhjustel takistatud vajalike kvaliteedikontrolli protseduuride sooritamine või eksisteerisid sellised piirangud, mis ei võimaldanud põhjendatud kindlusega kontrollida audiitorteenuse vastavust õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele.

§ 23. Läbitud kvaliteedikontrolli tulemuste hindamine

(1) Läbitud kvaliteedikontrolli tulemusi arutades hindab järelevalvenõukogu töörühma aruandes esitatut, sh asjaolusid, läbiviidud protseduure, tuvastatud leide, tähelepanekuid, seisukohti, järeldusi ning ettepanekuid, ning teeb vastavad otsused. Järelevalvenõukogu hindab AudS-ist ja käesolevat korrast juhindudes kõiki tõendeid igakülgset, täielikult ja

objektiivselt ning otsustab oma siseveendumuse kohaselt, kas töörühma ja järelevalvesubjekti esitatud väide on asjakohane ning tõendatud või mitte.

(2) Sõltuvalt kvaliteedikontrolli tulemustest teeb järelevalvenõukogu järelevalvesubjekti osutatud audiitorteenuse õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele vastavuse kohta ühe alljärgneva otsuse:

- 1) audiitorteenuse kvaliteet vastab nõuetele („roheline“);
- 2) audiitorteenuse kvaliteedis esinesid vähemolulised rikkumised, täiustamine nõutav („kollane“);
- 3) audiitorteenuse kvaliteedis esinesid olulised rikkumised, täiustamine nõutav („oranž“);
- 4) audiitorteenuse kvaliteet ei vasta nõuetele, oluline täiustamine nõutav („punane“).

(3) Järelevalvenõukogu hindab järelevalvesubjekti osutatud audiitorteenuse:

- 1) hindele „roheline“ (korra § 21 lg 2 punkt 1) vastavaks eelkõige juhtudel, kui osutatud audiitorteenuses ei ole tuvastatud ühtegi rikkumist või on tuvastatud üksikud väheolulised rikkumised, mis ei mõjuta eraldiseisvalt ega tervikuna audiitorteenuse kvaliteeti ning järelevalvesubjekti kvaliteedikontrollisüsteem vastab olulises osas kutsetegevuse sandardite nõuetele ja toimib;
- 2) hindele „kollane“ (korra § 21 lg 2 punkt 2) vastavaks eelkõige juhtudel, kui esinevad vähemolulised dokumenteerimise puudused ja/või vähemolulised sisulised rikkumised, mis ei mõjuta oluliselt audiitorteenuse kvaliteeti. Samuti kui järelevalvesubjekti kvaliteedikontrollisüsteem toimib olulises osas, kuid võib vajada täiendamist;
- 3) hindele „oranž“ (korra § 21 lg 2 punkt 3) vastavaks eelkõige juhtudel, kui osutatud audiitorteenuse kvaliteet on nõrk, st esinevad esinevad nt läbivad ja/või korduvad dokumenteerimise puudused, nt tõendusmaterjali puudumine olulises osas, sisulise töö dokumenteerimata jätmine, töövõtufaili arhiveerimata jätmine jne, ja/või olulised sisulised rikkumised, mis mõjutavad oluliselt audiitorteenuse kvaliteeti ja/või järelevalvesubjekti kvaliteedikontrollisüsteem vajab oluliselt täiendamist ja täiendamist vajavas osas ei toimi;
- 4) hindele „punane“ (korra § 21 lg 2 punkt 4) vastavaks eelkõige juhtudel, kui esinevad olulised ja/või korduvad, sh läbivad dokumenteerimise puudused ja/või olulised ja/või korduvad sisulised rikkumised, mis mõjutavad audiitorteenuse kvaliteeti sedavõrd, et kvaliteet ei ole vastuvõetav ja/või järelevalvesubjekti kvaliteedikontrollisüsteem kas puudub täielikult või olulises osas ei toimi. Samuti kui väljastatud vandeaudiitori aruandes tehtud järeldused eksitavad või valed.

(4) Järelevalvenõukogu kaalub otsuse tegemisel igakordselt kas ja kui suures ulatuses on osutatud audiitorteenuse eesmärgid täidetud. Kui osutatud audiitorteenuse eesmärgid on täitmata, sh kui puudub arhiveeritud töövõtudokumentatsioon (töövõtukaust) või ei ole dokumentatsioon nõuetekohaselt järelevalvenõukogule kontrolliks esitatud, loeb järelevalvenõukogu osutatud audiitorteenuse nõuetele mittevastavaks („punane“).

(5) Järelevalvenõukogu peab enne otsuse tegemist andma järelevalvesubjektile võimaluse esitada oma selgitused, arvamuse ja vastuväited.

(6) Järelevalvenõukogu otsus kvaliteedikontrolli lõpetamise kohta tehakse järelevalvesubjektile teatavaks viivitamata, kuid mitte hiljem kui 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.

(7) Kui kvaliteedikontrolli tulemused annavad alust arvata, et järelevalvesubjekt on toime pannud distsiplinaarsüüteo, otsustab järelevalvenõukogu täiendavalt distsiplinaarmenetluse algatamise, saates järelevalvesubjektile distsiplinaarmenetluse alustamise teate vastavalt distsiplinaarmenetluse korrale.

(8) Kvaliteedikontrolli käigus tuvastatud korduvate ja/või oluliste rikkumiste või kvaliteedikontrolli läbiviimise takistamise korral võib järelevalvenõukogu tunnistada

järelevalvesubjekti tegevusloa kehtetuks ja/või võtta ära järelevalvesubjekti esindava vandeaudiitori kutse.

§ 24. Kvaliteedikontrolli nimisageduse muutmine

(1) Järelevalvenõukogul on AudS §-s 137 sätestatud kvaliteedikontrolli nimisagedust õigus suurendada sageduseni vähemalt üks kord ühe aasta jooksul. Nimisageduse suurendamist tuleb pidada igal juhul õigustatuks, kui järelevalvesubjekti osutatud audiitorteenuse kvaliteet on nõrk (korra § 23 lg 2 punkt 3) või ei vasta nõuetele (korra § 23 lg 2 punkt 4), või kui viimase 12 kuu kestel on järelevalvesubjektile määratud distsiplinaarkaristus või on järelevalvemenetluses tuvastatud tema osutatud kutsetegevuses olulised rikkumised, mis ei ole siiski piisavad, et algatada tegevusloa kehtivuse peatamine või kehtetuks tunnistamine.

(2) AudS §-s 137 sätestatud nimisagedus taastatakse olukorras ja ajal, kui kvaliteedikontrolli tulemusel on järelevalvenõukogu jõudnud veendumusele, et järelevalvesubjekti osutatud audiitorteenuse kvaliteet on nimisageduse suurendamise põhjusi arvesse võttes paranenud ning ei esine täiendavaid aluseid kvaliteedikontrolli nimisageduse muudatuse jätkamiseks. Käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud nimisageduse taastamise kohta teeb järelevalvenõukogu otsuse.

6. peatükk. Meetmed

§ 25. Meetmete mõiste

(1) Meetmed on kvaliteedikontrollis tuvastatud rikkumiste juurpõhjuste analüüs koos audiitorteenuse kvaliteeti parandavate tegevuste kirjelduse ja nende rakendamise ajalise plaaniga.

(2) Juurpõhjus käesoleva korra mõistes on audiitorteenuse ebapiisava kvaliteedi algpõhjus(ed) või põhjusliku ahela, mis on tinginud audiitorteenuse ebapiisava kvaliteedi, algpõhjus(ed).

§ 26. Meetmete esitamise eesmärk

Meetmete esitamise eesmärgiks on järelevalvesubjekti poolt rikkumisi põhjustanud juurpõhjuste analüüsi kaudu jõuda asjakohaste tegevuste abil kvaliteetselt osutatava audiitorteenuseni. Meetmete rakendamise kaudu tagab järelevalvesubjekt seaduse jt kohalduvate regulatsioonide, sh kutsetegevuse standardite nõuete järgimise ning selle, et edaspidi väljastatavad vandeaudiitori aruanded on asjakohased ning usaldusväärsed.

§ 27. Meetmete esitamise kohustus

(1) Järelevalvesubjekt, kelle osutatud audiitorteenuse kvaliteet on järelevalvenõukogu poolt hinnatud käesoleva korra § 23 lõike 2 punktide 3 („oranž“) või 4 („punane“) kohaseks, esitab järelevalvenõukogule meetmed hiljemalt 30 päeva jooksul, kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse kättetoimetamisest arvates. Järelevalvenõukogu võib nõuda meetmete esitamist ka käesoleva korra § 23 lõike 2 punktis 2 („kollane“) sätestatud kvaliteedikontrolli tulemuse korral, järelevalvenõukogu poolt määratud tähtajaks. Järelevalvenõukogu võib kehtestada meetmete kohustusliku vormi.

(2) Meetmed peavad täitma oma eesmärgi ning sisaldama vähemalt järgmist informatsiooni:

- 1) koostaja nimi ja ametikoht;
- 2) juurpõhjuste analüüsi läbiviimisel kasutatud meetodika kirjeldus;
- 3) kvaliteedikontrolli olulisemate rikkumiste juurpõhjused ning rikkumiste kõrvaldamiseks kavandatavad meetmed.

(3) Järelevalvenõukogu hindab meetmete asjakohasust ja eesmärgipärasust ning annab vajadusel tähtsajalike meetmete täiendamiseks. Järelevalvenõukogu otsustab meetmete kehtestamise. Järelevalvenõukogul on õigus mõistliku aja jooksul peale meetmete kehtestamist kontrollida nende täitmist.

(4) Järelevalvesubjekt peab osutama igal ajal nõuetele vastavat audiitorteenust, mistõttu tuleb osutatava audiitorteenuse kvaliteeti parandada koheselt kui järelevalvesubjekt on rikkumisest teada saanud ning see ei sõltu järelevalvenõukogule esitatud meetmete kehtestamisest.

§ 28. Rikkumiste kõrvaldamise kohustus

(1) Järelevalvesubjektil, kelle osutatud audiitorteenuses on kvaliteedikontrolli käigus tuvastatud olulised rikkumised, millest tulenevalt on väljastatud vandeaudiitori aruandes tehtud järeldused eksitavad või valed, on kohustus avalikest huvidest lähtudes teavitada sellest klienti ja vajadusel avalikkust ning vastavalt asjaoludele ja võimalusele kõrvaldada rikkumine.

(2) Juhul kui järelevalvesubjekti poolt kliendile väljastatud vandeaudiitori aruandes tehtud järeldused on eksitavad või valed, on järelevalvesubjekt kohustatud:

- 1) arutama küsimust juhtkonnaga ja asjakohasel juhul isikutega, kelle ülesandeks on valitsemine;
- 2) määrama kindlaks, kas finantsaruanded või audiitori aruanne vajavad muutmist ning
- 3) võtma asjakohaseid meetmeid, püüdmaks vältida tuginemist audiitori aruandele, mis sisaldab eksitavaid või valesid järeldusi.

(3) Järelevalvesubjekt, kelle osutatud audiitorteenuse kvaliteedis on kvaliteedikontrolli käigus tuvastatud olulised rikkumised, esitab lisaks korra § 25 sätestatud meetmetele, järelevalvenõukogule hiljemalt 60 kalendripäeva jooksul kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse kättetoimetamisest arvates, aruande, milles on selgitatud iga töövõtu kohta, kus on tuvastatud olulised rikkumised:

- 1) kas väljastatud vandeaudiitori aruanne sisaldab eksitavaid või valesid järeldusi ning mida on järelevalvesubjekt ette võtnud, et selgitada välja, kas väljastatud vandeaudiitori aruanne on asjakohane;
- 2) kas järelevalvesubjekt on väljastanud muudetud vandeaudiitori aruande juhul, kui varem väljastatud aruanne osutus mitteasjakohaseks, ning kui mitte, siis mis põhjustel;
- 3) juhul kui väljastatud vandeaudiitori aruandes tehtud järeldused on eksitavad või valed, siis kas järelevalvesubjekt on teavitanud sellest klienti ja avalikkust, ning kui mitte, siis mis põhjustel;
- 4) juhul kui väljastatud vandeaudiitori aruandes tehtud järeldused on eksitavad või valed, siis milliseid meetmeid on järelevalvesubjekt rakendanud, et ära hoida võimaliku kahju tekkimine vandeaudiitori aruande kasutajatele.

(4) Järelevalvenõukogu hindab käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud aruandes märgitud, sh kas järelevalvesubjekti tegevused rikkumise kõrvaldamiseks on asjakohased. Kui järelevalvesubjekt ei ole oma tegevusega vähendanud tema poolt väljastatud vandeaudiitori aruandele toetumise tõttu tekkivaid riske miinimumini, võib järelevalvenõukogu vajadusel

rakendada avalikkuse, investorite ja järelevalve subjektide klientide kaitseks või audiitortevuse õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks vajalikke meetmeid.

7. peatükk. **Kvaliteedikontrolli tulemuste avaldamine**

§ 29. Kvaliteedikontrolli tulemuste kohta informatsiooni avaldamine

(1) Kvaliteedikontrolli tulemuste kohta avaldatakse vähemalt AudS-is nõutud ulatuses informatsioon järelevalvenõukogu otsuse alusel ATR-is ja järelevalvenõukogu koduleheküljel. Täiendava informatsiooni avaldamise ulatuse otsustab järelevalvenõukogu võttes arvesse AudS-ist tulenevaid konfidentsiaalsuspiiranguid. Järelevalvenõukogu võib AudS-iga lubatud ulatuses kvaliteedikontrolli tulemuste kohta informatsiooni avaldada ka teiste infokanalite kaudu.

(2) ATR-is avaldatakse kvaliteedikontrolli tulemuste kohta eelkõige:

- 1) kvaliteedikontrolli lõpetamise, st otsuse tegemise aeg;
- 2) järelevalvenõukogu otsus selle kohta, kas kvaliteedikontroll loetakse läbituks või jäi läbimata;
- 3) läbitud kvaliteedikontrolli tulemus vastavalt käesoleva korra § 23 lõikes 2 nimetatule;
- 4) järelevalvelised tähelepanekud, mis on vajalikud avalikkuse, investorite ja järelevalve subjektide klientide kaitseks või audiitortevuse õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks.

(3) Kui avalikkuse, investorite ja järelevalve subjektide klientide kaitseks või audiitortevuse õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks on vajalik, siis avaldab järelevalvenõukogu oma koduleheküljel või muude infokanalite kaudu kvaliteedikontrolli tulemused töövõttude lõikes. Nimetatud meetet võib rakendada muuhulgas juhtudel kui järelevalvesubjekt ei ole täitnud tähtaegselt või nõuetekohaselt käesoleva korra § 28 lõikes 3 sätestatud nõuet ning järelevalvenõukogul on kahtlus, et järelevalvesubjekti olulistest rikkumistest tulenevalt on väljastatud eksitavaid või valesid järeldusi sisaldav vandeaudiitori aruanne.

§ 30. Üldistatud kujul andmete avaldamine

Järelevalvenõukogu avaldab iga-aastaselt üldistatud kujul andmed kvaliteedikontrolli tulemuste kohta järelevalvenõukogu aastaraamatus ning olulisemate tuvastatud rikkumiste kohta järelevalvenõukogu koduleheküljel ja/või järelevalvetulemusi kajastaval infopäeval, et võimaldada järelevalvesubjektidel varasemalt tuvastatud rikkumiste põhjal ennetavalt osutatavat audiitorteenuse kvaliteeti parandada ning Audiitorkogu juhatusel korraldada asjakohaseid koolitusi valdkondades, kus osutatava teenuse kvaliteet on nõrgem.

8. peatükk. **Erakorraline kvaliteedikontroll**

§ 31. Erakorraline kvaliteedikontroll

Erakorraline kvaliteedikontroll on järelevalvesubjekti osutatud audiitorteenuse kvaliteedi kontrollimiseks läbiviidav järelevalvemenetlus, mida teostatakse vastavalt vajadusele ning see ei ole seotud korralise kvaliteedikontrolli läbiviimise, selle ulatuse ega AudS § 137 sätestatud nimisagedusega.

§ 32. Erakorralise kvaliteedikontrolli alustamine

(1) Erakorralise kvaliteedikontrolli alustamise võib järelevalvenõukogu otsustada igal ajal, kui on tekkinud vajadus hinnata järelevalvesubjekti osutatud audiitorteenuse vastavust kehtivatele nõuetele kas teatud konkreetses kitsas valdkonnas, töövõtu põhiselt või tavapärasel kvaliteedikontrolli ulatusel.

(2) Järelevalvenõukogu edastab erakorralise kvaliteedikontrolli alustamise korral järelevalvesubjektile vastava teate, milles näidatakse ära vähemalt järelevalvesubjekt, kontrolli ulatus, läbiviimisperiod ja töörühma liikmed. Teade peab sisaldama viidet järelevalvesubjekti õigusele esitada järelevalvenõukogule teda kontrollima määratud töörühma liikme kohta mõjuvat põhjust sisaldavat taandusavaldust, eelkõige olukorras, kus esineb huvide konflikt järelevalvesubjekti ja töörühma liikme vahel. Taandusavalduse saab esitada ühe nädala jooksul vastava teate kättetoimetamisest. Järelevalvenõukogu menetleb taandusavaldust ja otsustab põhjendatud juhtudel töörühma liikme taandamise ja/või asendamise.

§ 33. Erakorralise kvaliteedikontrolli tulemused

(1) Kui erakorraline kvaliteedikontroll on läbi viidud korralise kvaliteedikontrolliga samas mahus, võib järelevalvenõukogu lõpetada kvaliteedikontrolli otsusega, milles lähtub käesoleva korra § 23 lõikes 2 sätestatud hinnangutest.

(2) Kui erakorralise kvaliteedikontrolli käigus ei tuvastatud asjaolusid, mis annavad alust arvata, et järelevalvesubjekt on pannud toime õigusrikkumise, teeb järelevalvenõukogu erakorralise kvaliteedikontrolli lõpetamise otsuse.

(3) Kui erakorralise kvaliteedikontrolli käigus selgitati välja asjaolud, mis annavad alust arvata, et järelevalvesubjekt on pannud toime õigusrikkumise, lõpetab järelevalvenõukogu erakorralise kvaliteedikontrolli ja otsustab kas ühe või mitme alljärgneva meetme rakendamise:

- 1) algatada distsiplinaarmenetlus;
- 2) võtta ära vandeaudiitori kutse ja/või tunnistada kehtetuks audiitorettevõtja tegevusluba;
- 3) teha ettekirjutus või esitada Rahandusministeeriumile ettepanek ettekirjutuse tegemiseks või väärteomenetluse algatamiseks;
- 4) teavitada pädevat asutust õigusrikkumisest, mis ei ole käsitatav AudS-is sätestatud distsiplinaarsüüteoena ega väärteoena või
- 5) muude asjakohaste meetmete rakendamise.

(4) Erakorralise kvaliteedikontrolli tulemuste põhjal võib järelevalvenõukogu otsusega muuta järelevalvesubjekti korralise kvaliteedikontrolli nimisagedust vastavalt AudS §-le 142 või lugeda korralise kvaliteedikontrolliga samas mahus läbi viidud erakorralise kvaliteedikontrolli tulemusega läbiviiduks AudS § 137 lõigetes 3-5 sätestatud korraline kvaliteedikontroll.

(5) Järelevalvenõukogu võib avaldada erakorralise kvaliteedikontrolli tulemused lähtudes käesoleva korra peatükis 7 sätestatust.

9. peatükk. Korra rakendamine

§ 34. Korra jõustumine

(1) Kord on kinnitatud AudS § 124 lõike 1 punkti 6 ja § 136 lõike 5 alusel järelevalvenõukogu 2. märtsi 2021 otsusega ja jõustub avaldamisega 5. märtsil 2021.

(2) Korra jõustumisega muutub kehtetuks järelevalvenõukogu 12. septembri 2017 otsusega kinnitatud kvaliteedikontrolli kord.

§ 35. Rakendamine

Käesolevat korda rakendatakse alates 2021. aasta 5. märtsist. Kvaliteedikontroll, mis on alustatud enne 2021. aasta 5. märtsi, viiakse lõpule menetluse algatamise ajal kehtinud korra kohaselt.